

Mál nr. 353/2019**M og
V vegna smábátatryggingar A****Ágreiningur um skerðingu bóta vegna stórkostlegs gáleysis.****Gögn.**

Málskot mótttekið 11.10.2019 ásamt fylgiskjölum.
Bréf V dags. 29.10.2019 ásamt fylgiskjölum 1-2.

Málsatvik.

Hinn 11. júlí 2019 strandaði báturinn A er hann var á leið í land eftir veiðiferð. Strandið og tildrög þess voru rannsökuð af lögreglu og Rannsóknarnefnd samgönguslysa. Niðurstaða þeirra rannsókna var sú að stjórnandi bátsins hefði sofnað undir stýri og ekki vaknað fyrr en við strandið. Á grundvelli þess taldi V rétt að skerða bætur til M um 1/3 þar eð stjórnandi A hefði sýnt af sér stórkostlegt gáleysi við stjórn hans.

M er ósátt við þá afstöðu og tekur í málskoti fram að stjórnandi A hafi, samkvæmt skýrslu Rannsóknarnefndar samgönguslysa, sofnið í fimm til sex tíma nóttina fyrir slysið og sjóferðin hafi staðið í ellefu klukkustundir. Ekkert óeðlilegt sé við það enda sé vaktavinnufólk í landi oft við störf í tólf klukkustundir. Þá telur M að fordæmi sem V vísar til, þ.e. um öikumenn sem sofni undir stýri, eigi ekki við og tekur fram að fordæmi séu fyrir því að stjórnendur báta sæti ekki viðlíka skerðingu þó þeir hafi sofnað á vaktinni.

Í bréfi sínu til nefndarinnar tekur V fram að í skýrslu lögreglu, sem sé samtímagagn, komi fram að stjórnandi A hafi einungis sofnið í þrjár og hálf klukkustund nóttina fyrir umrædda sjóferð. Það sé nokkru minna en komi fram í skýrslu rannsóknarnefndarinnar en líta verði svo á að skýrsla lögreglu hafi meira vægi hvað þetta varðar þar eð þar sé um að ræða framburð sem aflað var á slysstað stuttu eftir strandið. Því verði að miða við að stjórnandi A hafi verið óhæfur til að stjórna A vegna þreytu, en í 2. mgr. 238. gr. siglingalaga nr. 34/1985 komi m.a. fram að enginn megi stjórna skipi ef hann er af þreytu eða öðrum orsökum óhæfur til að rækja starfann á fullnægjandi hátt. Því hafi stjórnandi A sýnt af sér stórkostlegt gáleysi, og með vísan til þess, sbr. heimild í viðeigandi skilmálum, og 2. mgr. 27. gr. laga um váttryggingarsamninga nr. 30/2004 séu bætur skertar um 1/3. Þá vísar V til úrskurða nefndarinnar varðandi öikumenn bifreiða sem sofnað hafa undir stýri og V telur að hafi fordæmisgildi.

Álit:

Óumdeilt er að stjórnandi A sofnaði við stjórn bátsins og olli það strandi hans. Ágreiningur er hins vegar um hvort sú staðreynd skuli leiða til skerðingar bóta á grundvelli þess að stjórnandi A hafi með því sýnt af sér stórkostlegt gáleysi, en heimild til að skerða bætur í þeim tilvikum sem váttryggður hefur með stórkostlegu gáleysi orðið valdur að váttryggingaratburði er að finna í 2. mgr. 27. gr. laga um váttryggingarsamninga. Með hliðsjón af því sem fram kemur í ofangreindum skýrslum um strandið verður að miða við að stjórnandi A hafi verið vansvefta við stjórn bátsins, eða í það minnsta svo þreyttur að hann sofnaði við stjórn hans. Verður að telja að með þeirri háttsemi hafi hann brotið gegn ákvæði 2. mgr. 238. gr. siglingalaga en þar er kveðið á um enginn megi stjórna eða reyna að stjórna skipi sé hann, t.a.m. vegna þreytu, óhæfur til að rækja starfann með fullnægjandi hætti. Er því rétt að skerða bætur til M á grundvelli þess enda hafi þessi háttsemi falið í sér stórkostlegt gáleysi. Ekki verður þá séð að byggt verði á þeim fordæmum sem M segir til staðar, enda er hvorki að finna nánari tilvísun til þeirra né lýsingu á atvikum að baki þeim. Rétt þykir með vísan til ofangreinds að M sæti skerðingu bóta úr smábátatryggingu sem nemur 1/3 hluta en fái tjón sitt bætt úr váttryggingunni að 2/3 hluta.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum úr smábátatryggingu sinni hjá V en skerða skal bætur um 1/3 hluta vegna stórkostlegs gáleysis skipstjóra.

Reykjavík 26. nóvember 2019
Sóley Ragnarsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson, lögm.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.